

Dis Hekimi Zerrin Tüfekçi

Gönüllülük nedir? İnsanın içine nasıl düşer? Kişilik yapısından mı kaynaklanır mesela? İnançla mı doğar? Yoksa düşüncenin, duygunun bir sonucu mudur? Edinilebilir, öğrenebilir bir davranış mıdır? Peki, kime gönüllü denir? Gönüllü olunur mu, yoksa gönüllü doğulur mu?

Bu sorular yanıtlayacak kişide hafif bir duraksama yaratırlar genelde. Bunun nedeni, gönüllülüğün en bilinen tanımında saklıdır belki de. Bu tanıma göre gönüllülük, bireyin maddi karşılık beklemeden ya da başka hiçbir çıkar ilişkisine girmeden, yakın çevresi dışındaki insanların, toplumun, doğanın ya da doğadaki diğer canlıların yararına yönelik bir girişimde bulunmasıdır. Ve bunu, içten gelen bir istekle yapmasıdır. Gönüllülüğün ne olduğunu düşünürken zihnimizde duraksama yaratan, bizi bildiğimiz dışına çıkaran kısım, öncelikle beklentisizlik tabii ki. Yaptığınız şeyin karşılığında kendi çıkarınız ya da yakın çevreniz hesabına somut bir yarar elde etmeyişiniz. Burada ezber bozan bir yan var. Öyle ya, kendisi ve onu saran çevresi dururken, insan toplumun, doğanın ve doğadaki diğer canlıların yararına olan şeylere niçin yönelir? Özgür iradeye dayanan, içten geldiği söylenen, herkeste olmayan o isteği nasıl duyar?

Gönüllülük kavramı, onu tanımlamaya çalışacak birçok gönüllünün çıkmasıyla ancak yerine oturacak bir kavramdır belki de. Bu yazı da bu yönde minik bir deneme. Bir an için, insanın iki bedenli olduğunu düşleyelim. Biri fiziksel, diğeri de ruhsal bedeni. Ardından da bu iki beden bir sürü kaplardan oluştuğunu varsayalım. Fiziksel açıklıklarımızın, ihtiyaçlarımızın doyurulacağı kaplar; olmak ve gerçekleştirmek istediklerimizle doldurduğumuz egosal kaplar; ruhsal gereksinimlerimizin, maneviyatımızın tatmin edileceği kaplar... Sayılarını çoğaltabiliriz. Bir de tüm bu kapları kapsayan daha büyük, geniş kaplar var. Bunlar öyle kaplar ki, senin dünyadaki herkeste ve her şeyle "ben" olmanı sağlıyorlar. Üstelik bu kaplar seni baş-

kalarıyla bütünleştirirken, kendileri de o kişilerdeki eş kaplarla bütünleşiyorlar. Ve sonunda bu bütünsel kap da bir beden ediniyor kendine. İşte, gönüllülük, bu kapsayıcı, bütünsel, kendi bedenini edinmiş kaplardan birine benziyor. Sınırları kalkmış bu beden hücrelerini ise "biz" olma duygusuna ulaşmış, tanımadığı insanlara, topluma, doğaya ve doğadaki diğer canlılara bütünsellik titreşiminden bakabilen gönüllüler oluşturuyor. Gönüllülük bir tohumdur aslında. Besini, can suyu, sevgidir. Yüreklerde yeşerip daha sonra diğer yüreklere serpilir. Yaşı, cinsiyeti, ülkesi, sınırları yoktur; tüm insanlığı sarana kadar hızla büyümeye çalışan bir ağa benzer. Dünyadaki en kuvvetli harçtır. Ben'i biz'e, biz'i bütüne, bütünü tüm insanlığa, doğaya ve evrene bağlayan. Bu harç, atıldığı yüğün sahibini bütünün elçisi kılar. Gönüllülük, kişiyi önce kendi iradesi ile içsel bir yolculuğa çıkarır. İçimizde daha önce gitmediğimiz yerlere ayak basıp, kendimize ve insana dair bilmediğimiz yeni şeyler öğreniriz.

Gönüllülük hayata yeni alanlar açmak, o yeni alanlarla birlikte hayatın da yenilenmesini ve genişlemesini ummaktır. Hayat nefesinin tıkanıdığı noktalara soluk olmak, nabzının yavaşladığı yerlere taze kan taşımaktır. Gönüllü olmak demek, zamanı da genişletmek demektir. İnsanın yüzündeki serüveninde geçmişten devraldığı acıları iyileştirmek üzere geleceğe dair güvenli ve umutlu başlangıçlar yapmaktır. Kişi kendini

gönüllü kabul ettiği andan itibaren çoğalır. Gönüllü olduğu andan itibaren uğruna çabalayacağı şeylere de işaret etmiş olur ve o işareti takip edenler de ona katılır, onun gibi gönüllü olur. Gönüllülerin ve gönüllülüğün çoğalması ise hayatın yaşanması bir deneyim, dünyanın ise yaşanması bir yer olduğuna ilişkin inancımızı pekiştirir. Gönüllülük, ben'i biz'e dönüştüren, içine doğayı ve doğadaki tüm canlıları da katarak bizi evrene bağlayan kendi bedenini böyle böyle edinir. Bu beden bir parçası olmak ya da gönüllülüğü bizzat taşıdığımız bedenlerden biri kılmak ise bizim özgür -daha doğrusu özgürleşmiş- irademize bağlıdır.

“
Gönüllülük bir tohumdur aslında.
Besini, can suyu, sevgidir.
Yüreklerde yeşerip daha sonra diğer yüreklere serpilir.”

👤 Doktor Zerrin Tüfekçi